

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

32. Lustralis aquae miracula innumerab.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

Rhodium per diem quinque, subindè sexies frequenti auditore; lustrabat bis quot hebdomadis vitali fonte, catecumenos ut minimum viginti, sæpius quadraginta, in quibus illustres, & Regni Primates; Magdalena ex Regis defuncti vxoribus; Iosephus & Anna, non angusti imperij dynastæ, Ignatius illorum filius natu maior, adoptiuæ Regis finæ deponfus. Michaël annorum viginti, Mandarino natus Regis demortui genero, cum matre, & fratre, imperantis tunc Regis ephobo; Praefectus cohortis prætorix, multique quod profus mirabile Bonzij, ut qui obstinatam flagitiis superstitionem cum ægerrimè deponant, simulachrorum tamen quibus alebantur abiectis pro Christo stipendiis alacriores mendicarent, quàm olim Deorum edulia, & idololatrarum patinas ructassent. Facile omitto alios nobiles, Literatos, Magistratibus variis spectabiles qui nascentem illic Ecclesiam illustrarunt; iniquum arbitror præmittere Mandarinum, qui constructum à se sumptu magnifico templum ingens, audito Rhodio, Patribus donauit, intactum adhuc ab idolis, & cultu Deorum nefario, baptizatusque cum filio, & vxore, templi eiusdem Reginae Deiparæ sacrandi læta solennia cum Christianis celebrauit. Adolescentem hanc Neophytorum fidem, incredibile est quot miraculis, quam certis, atque perpetuis firmaret prodiga Christi manus; ethnicorum duritiem, quanta vi quæteret; omnis generis morbos, omnis ingenij dæmones, truculentos, asmodeos, familiares (qui suum videntur in Tunchino locasse paradysum, solutam videlicet maleficij omnis facultatem) ex corporibus, ædibus, oppidis expellens; rerum ergo sacrarum vulgata efficacitate, acciti Patres sæpissimè etiam ab idololatris, malorum sibi remedia à Christo petentibus; adessè Neophyti Patribus comites; obseruare quid, & quomodo agerent, gnarique vim illam malorum omnium medicam, haud aliundè quam à Deo, lustrali aquæ sacrisque cæteris infundi, piè statuerunt, efficacix futura nihilo leuioris, si suis ipsimet eadem manibus adhiberent, quam plane illorum fiduciam ex æquo euentus sequebantur. Et inagnum quidem hinc Patribus temporis redempti compendium, magis necessariis infumendi; hinc verò ethnicis religionis veræ argumentum ineluctabile, dùm cernunt ab hominibus heri suis, hodie Christianis illa patrari miracula, & multum inuitos reluctantesque dæmones fugari, virtute profecto non alia, quam eius cui parent, vniuersa; quod manifestius turba quædam veneficorum sensit. Ibat artes suas in pagum exertura Christianis nuper initiatum sacris; euntem media in sylua monet distincta vox, præsentè à quo procederet nemine, frustra illos esse; viam & operam perdere; nullus, inquit, ex nobis, residuus ibi est qui auxilio vobis sit, ita omnes illinc ad vnum pepulit à Christianis depacta crux, nec iam nostrum quicquam, adfuturus est illie ad vestras cantiones etsi millies repetitas; nec si adfuerit, quicquam vestra gratia tentaturus, cum exarmatos illa crux, etiam eneguarit. Pudebat nimirum dæmones, videri populo

32.
Lustralis aquæ miracula innumera.

fractos,

fractos, & debiles, petique ab se quod crucis imperio præstare ver-
tabantur.

Aquæ lustralis acceptæ à Patribus non possunt prodigia referri nisi
accruatim, aded multa sunt. Paulus nomine Christianus septuaginta
numeravit ab se paucis diebus, suoque in pago, eius aquæ beneficio
patrata; miles Simon dictus, tot prope in patria sanationes edidit
egrorum & infessorum à dæmone, quot erant stilla in vasculo, quod
secum à Patribus acceptum tulerat, à quibus, leucas tunc centum
distans, sacrum illum liquorem, ne tandem deesset guttatim dispensa-
bat; sed eo denique rogantium multitudine tantum non exhausto, illo-
rum misertus est, & religionis veræ honori studens, ausus confidere,
quod illi Deus euentu postea liberali sanxit; paucillum id quod aquæ
supererat capaciori infundit vasi, defertque ad fontem qui scaturiebat
ex vicino monte; replet ad oram fonte illo vas suum. Tum quod fieri
à Patribus viderat, quo poterat modo repræsentans, cruce sæpius vas
signat; salis tantulo miscet, addit orationem dominicam, & preces
alias Christianorum vulgo notas, poscit demùm à Deo vt (quas igno-
rabat) legitimas, per se ipse suppleret, quod religiosæ illius caritati
tam abunde ab eo indultum est vt aquæ copia, prioris residuo adiuncta,
iisdem miraculis nobilitaretur.

Illud ad fidem illustrius quod propius ab vrbe Regia patratum. Op-
pidum lues depopulabatur, Regis gener dynasta, orbari se subiectis
dolens, à Patribus petiit, paulùm quidpiam eius aquæ ad eos mitteret,
quam iis vt aliis tam multis sperabat fore salutarem. Leguntur ad hoc
Christiani sex feruida pietatis, instruuntur singuli sua cruce, precatio-
ria corona, sacra imagine, & aquæ lustralis vrceolo: profecti, ducentos
& septuaginta in oppido vident periculosè ex lue decumbere; mul-
tos periisse; dæmonem, vt clarè post patuit, ab initio homicidam,
suis mercedem hanc pendere, Deo forsitan minimè abnuente, quod
esset in augmentum fidei cessurum. Primum itaque egregij homines
docti à Patribus pugnam hanc potius aduersus Dæmones quàm
contra morbos institui, oppidi extrema, & medium tribus defixis cru-
cibus munire; tributis inde inter se domibus, in aditu statim, quicquid
idolorum, & supersticiosi ritus in iis esset coneternare; fastigijs illarum
cruces imponere; audiri voces interea dolentium dæmonum quod
exturbarentur ex iis Christi cruce; post hæc ad ægotum accedens
Christianus, crucem proferebat quam secum tulerat, vel sacram ima-
ginem, proiectusque ad illam in genua, preculas recitabat Christianis
communes, postremò aquæ lustricæ tantillum iacenti sorbendum por-
rigebat, quo in stomachum demisso, humorem vomitu, putridum
eieciabat; sic intra octiduum septuaginta illos, & ducentos sanauit
aquæ sacre sorbitiuncula; dempto vno animam agentè cum eo venere
Christiani, sed cunctis opinor beatiùs sanato cum baptizatus obierit.
Paucis exia diebus alter pagus curatione consimili liberatus est ab
eadem

eadem lue ; in eo tredecim repente sanati sunt , valere melius reliqui cœperunt. Sed illi Senario quem missum diximus , ad prioris oppidi liberationem , inculcauerat Rhodius ne quid mercedis aut munerum vel peterent , vel admitterent oblatum , quod sanctè ab reliquis seruatum , vnus quem minus decuerat , in iis præcipuus violauit ; vestem pretiosam à dynasta , in beneficij gratiam recepit , quam eius socij constanter respuerant , & hoc qualecumque , auaritiæ aut sacrilegij , certè offensionis magnæ crimen , post dies aliquot vita luit. Sic ab eius socijs creditum , ex sequaci pœna reum notantibus , & in cœterorum salubre monitum , terroremque vulgatum. His adminiculis Christi regnum , in regno Tunchini Deus attollebat ; alijs libenter abstineo quæ visis , somnijs , & vocum auditu continentur , ad priuatam quorundam institutionem ; quod difficile & anceps iudicium habeant. Verum alia ex parte sibi dæmones haudquaquam deesse , cultoribus suis se dare speculabiles ; proritare illos verborum rabie contra Deum ; contentiones omnes in ipsum exerent , legem ipsius extirparent dùm primis adhuc hæreticis radicibus ; cuiusque perdendæ initium facerēt à disturbanda illius prædicatione , indè Literati & Bonzij concionibus Rhodij interesse , audacter magis quam consultè mouere dubia , & simulato studio intelligendi veri , dicentem respondendo ; auditores sermōnum fabulis & clamoribus distingere. Quo animaduerso Rhodius , auditorij foribus hanc legem decumano inscripsit caractere ; ius esset nemini publicè querere , qui explicationem Catechismi per octiduum non audisset. Sed abactam à se iacturam hanc temporis malitiosam & molestam sensit calumnijs illico rependi , eò atrocius quò illarum auctores latebant occultius , & cartæ non erubescabant ; implent folium ingens (qualia interdum bicubitalibus ducunt ampliora) implent inquam sacrilegis in Deum Christianorum legem , & promulgatores illius Patres maledictis ; quibus è regione opponunt elogia Tunchinensium Deorum , ad stuporem popelli stolidi mirandum in modum apposita. Famofum commentum palatij foribus affigunt , quæ turba densior prætereuntium , commeabat , à quibus tandiu lectum est , dùm contumeliæ in Deum factus certior Christianus ad locum aduolat , & præmonitis qui forte adstabant eius quod venerat acturus , defensione generosa , infame folium reuellit , & discerpit ; tùm qui factò se , inquit , meo læsum putat ; me conueniat apud Regem. Priusque ipsemet rationem edat infamata legis , cuius præconium Rex probat ; id vbi fecerit , edam & ego facti rationem si ex me poposcerit. Hinc se quidem tunc opposuit nemo ; sed æstum latentis odij contra Deum & Patres , (quod solent imbelles & timidi) linguarum telis Bonzij prodidère , quibus vt eminus , sic securius suo more pugnant. Nunquam seges tanta concionantium , tantus furor dicendi , tam eloquens rabies in Christum eiusque famulos , vt populo inuisi & Regni proceribus fierent. Ad hæc specimen daturi tractationis ignominiosæ qua digni essent ; agmen supplicantium

cantum ordinant cuius medium tenebant simulachra ex auro præcipua duo, velut triumphantia in ceruicibus Bonziorum, qui notis spatiis dum agmemisterent, instrumentorum, & vocum symphonia recreabatur. Decorum illorum surditas, & nates sine odoratu, incensio- ne suffituum copiosa; post hæc duæ ex carta statuae veniebant, affi- milatæ in Marchesium & Rhodium, gestabant illas baiuli dæmonum habitu; & subsiliebat circum cuneus Bonziorum, xertisque in eas lin- guis, insulitate omnis ludibrii, sanniones graphicè agebant, varia- bantque decentem hanc scenam vlularibus arreptitiorum; at his, malè conciliati, celebriorem fecere Rhodium, & patientia illius, vni con- dolens eorum exitio, sibi ne verbo quidem cauens, auditorum ipsi ma- iorem collegit frequentiam. Quare vltimos Dæmon intendit conatus, vt validissima suorum machinatione, Regis erga nos euerteret ani- mum, & ex beneuolo faceret inimicum, sed hæc sequentem ad an- num pertinent; huic verò, seculi 27. debentur quibus ægrè aliud me- morabilius Sinarum imperium vidit periclitatum diu sub Rege femina, & flagitiosissimo spadone; tunc versis in melius omnibus, ex præci- piti relurgens, & in pristinum decus reflorescens.

Gueicunum igitur hoc anno, vt ruina caderet grauiori, Rex in- summum extulit potestatis & iure supremi Domini titulòque ornauit; nec aded mirum sibi eum æquasse, cui se qua luberet agendum, tan- quam vile iumentum subiecerat; & vero illum ed egit vt in Prouinciis quindecim templa illi totidem sumptu magnifico ædificari pateretur, nec vlla honorem immodicum tardauit mora; certate Proreges æmula Gueicuni adulatione, quis prior operi admoueret manum; immanitate sumptuum, anteuertere inuicem, dicere perfectum, & Eunuchi sta- tua consecrate, ea splendori apparatus profusione, & insolentia quæ Sinas bearet, si foret vero illorum & cæli Domino instructus. Vna femiviro vtrumque Pechinum restitauit. Urbis enim angulos quatuor, eodem numero superbae templorum decorabant moles; medium Confu- siji Academia in templi modum fabricata quod sibi Gueicunus volebat cum eo fieri commune, suamque cum eius statua, in altari eodem col- locari. Visum Literatis atrogans facinus, indignitatis minimè tole- randæ, perindè vt brutum animal virorum sanctissimo, & doctissimo æquaretur; intercessum ab iis fortiter, compulere spadonem templo- locum alibi quærere, quod nihilo propè modestiùs è regione Academia: extruxit. Verum Literatos qui intercesserant, solenni sua in omnes barbarie quos suis nutibus non esset nactus morigeros, euerit fundi- tus, bonisque, honore, & Magistratum quos pridem obibant gradu: omni exutos, Pechino extruxit, qui fuit postremus, & iniquissimus: regnantis femiviri, & furentis actus. Ægrotauit Rex Septembri men- se, nec diu anxios tenuit medicos, aded illum assidua crapula pertinacii sagina premebat; & vitali exhauferat spiritu libido. Regis salute depo- sita, suam quoque Gueicunus desperauit, nisi fortè (quod rumor asse-

33.
Ignominio-
se Patres ha-
biti sed fru-
tuosè.

35.
Gueicuni au-
lici mors in-
famis & tra-
gica.